

אזורנו בתקופה הצלבנית (1099-1291) רפי פרנקל

התקופה הצלבנית ארכה מאתיים שנה בלבד אך לרשותנו יותר תיעוד מתקופה זו מאשר מכל תקופה אחרת מכון שלמעורבים במטעי הצלב היה חשוב לשמור על כל התעודות, ולחוקרים היה חשוב לפרסם אותן. אזורנו הקרוב התחלק בין שני תחומים מנהליים, בדרום עכו (St.Jean de Acre) שבו לחלק מהזמן היה מושבו של המלך ובו השרידים המרשימים ביותר של התקופה. תחום זה כלל קוקט (Cocket/Cochetum) בית העמק העתיקה. המחוז השני בצפון " מחוז ראש הלשכה של המלך" (La Chamberlaine) כלל את עמקה (Ancre) ואזור נהריה של היום (Lanahie היה שם). "מחוז ראש הלשכה" היה תופעה יוצאת דופן. במשטר הפיאודלי שהיה נהוג בימי הביניים מחוזות השתייכו לאריסטוקרטים ובארץ גם למסדרי האבירים אך השתייכות לבעל תפקיד היה דבר מיוחד.

בסקר הארכיאולוגי שלנו הובא לתשומת לבנו ממצא מעניין מתקופה זו. בשדות קבוץ שמרת מצאו שלושה אבנים שעל שלושתם חרותים אותם חמש אותיות שאחרי התלבטות פוענחו כ- IANVA שזה העיר האיטלקי גנואה. בתעודה בה הרכוש של העיר גנואה בתחום עכו, נאמר שסביב שני שדות כתוב המילה IANVA ואחד מהם בקוקטום. בית העמק של היום. בתעודה אחרת שדה זה מוזכר שוב כך שניתן לצייר מפה של השדות השונות באזור. פרשה מעניינת אחרת היא המצור הכפול של עכו שהתנהל בשנים 1189-1191. בעכו ישבו הערבים, הצלבנים צרו עליהם והערבים צרו על הצלבנים. רישרד לב הארי היה בין מנהיגי הצלבנים וסלאח א דין (Saladin) היה מפקד הערבים. בסוף הצלבנים ניצחו. המתנה של סלאח א דין היה בחורבת טורית ולכן הצלבנים קראו למקום טוון דא סלדין (Turon de Saladin). הוא נמצא על הפסגה המערבית של השלוחה מדרום מזרח לכפר-מכר, המקום היחיד שממנו ניתן לצפות על עמק עכו הדרומי והצפוני (אולם היום עצים מפריעים לתצפית).

